

בהורא

אור העבודה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

גליון קיה - פרישת האויני - סוכות השפ"ג

יו"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית
הוקם לעי"נ הגה"צ רבי משה בן רבי יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

נושאי השבוע ב"נהורא"

ביטול בסוכה

שואלן ודורשן בחסידות: מהות הסוכה הוא לבטל ולהכיר רצונו אל רצונו יתברך

עבודת האכילה

אש העבודה: אנו עובדים את עצמינו או את הבורא יתברך?!

לעורר לבי לאהבתך

תנו רבנן מעשה: הגניעה הקלה שהקפיצה את לב הצדיק ששכב בסוכה הסמוכה

הניח את הקטורת, כי אף שבחיצוניות לא ניכר האש, אך בפנימיות בוערת אש בתוך הגחלים וצריך רק לנפח ולעורר את האש והיא חוזרת לבעור. ועל כן כאשר נסתלק אהרן הכהן נסתלקו גם ענני הכבוד מישאל, כי הם באו בזכותו של אהרן הכהן הגדול (תענית ט).

כמו כן איתא מהרה"ק מרוזין זי"ע שענני הכבוד נוצרו ע"י ההבל שבקע מדיבורי האהבה של ישראל זה לזה.

ונאמר 'שפתי כהן ישמרו דעת', ואין דעת אלא הבדלה, כי עצם הקדושה הזאת הכוללת ומקיפה את כלל ישראל מצד קדושתם העליונה, הא גופא היא ההבדלה והחציצה ביניהם לבין אומות העולם. ועד היום מתחדש דבר זה בחג הסוכות שישראל נבדלים מן העמים מצד עצם מהותם על ידי הישיבה בסוכה (בני יששכר, תשרי מאמר יאות טו).

על כן אמרו צדיקים (שבחי רב י"י, רמתים צופים סימן א אות עז) שמצות סוכה היא המצוה היחידה שנכנסים אליה עם כל חלקי הגוף, לרבות הנעלים והאבק שבתוכו, עם השטייועל ועם הבלאטע [עם המגפים ועם הבוץ שעליו], כי הסוכה מקבלת אותנו כאב ואם המקבלים את בניהם מצד עצם היותם בנים ולא מצד מעלותיהם (שפת אמת, סוכות תרל"ה).

זהו שנאמר 'כל האזרח בישראל ישוב בסוכות' היינו הנקודה הפנימית שהוא 'אזרח' היושב באופן קבע מצד מהותו הפנימית שלא שייך בו מיעוט ושינוי כלל (אור ישירים סלאנים: ליקו"ת, דרושים לסוכות ושמ"ע), אשר נקודה זו רחצה ונתגלתה ביום הכיפורים, נכנסת עתה לישוב בסוכה ולהתיישב בלבבות כל ישראל, ומכך דרשו חז"ל (סוכה כז:): 'כל האזרח בישראל ישוב בסוכות' - מלמד שכל ישראל ראויים לישוב בסוכה אחת.

ימינו תהבקי

על כן, כשנכנסים לסוכה, עבודתינו להרגיש כמו בן הנכנס לבית הוריו - 'הביאני המלך חדריו', שם לא מודדים אותו לפי מעשיו וכשרונותיו, הדלת פתוחה עבורו כמו שהוא, וכפי שמתגלה בארבעת המינים, הכולל את כל הסוגים והמינים המחבורים יחדיו על ידי האגד' המקיף את כולם בשוה מצד נקודת העצם.

כך באופן זה נכנסים אל החיבוק המקודש והאדיר שהקב"ה מחבק אותנו כביכול בזרוע ימינו, בגילוי עצום של אהבה גלויה וחיבה יתירה, שעליו נאמר 'מינו תחבקני' המאיר בחצי השני של תשרי.

וכך גילה האריז"ל (פרי עץ חיים, סוכות פ"ד) שהסוכה צריכה שתי דפנות שלמות, ועוד דופן שלישי קצר בשיעור טפח. דפנות אלו מצטיירות כזרוע שיש בה שני חלקים ועוד חלק קצר של כף היד.

ואין לך שמחה גדולה מזו, כאשר אבינו מלכינו מקבל אותנו כביכול בין זרועותיו, מחבק אותנו כביכול ע"י 'מינו תחבקני', וכתוצאה מכך פורצת מקרבינו שמחה עצומה - 'זמן שמחתינו'. הרחבות ומראי מקומות בספר 'אש המועדים' - תשרי

מתפשט לענני הכבוד אשר בצילים חוסים ישראל בחג הסוכות. והביאור הפנימי בזה, הדנה ההתגלות הגדולה ביהו"כ"פ הוא עצם 'נקודת היהודי' המתגלה בתפילת נעילה, אשר נקודה זו אינה תלויה בשום דבר. וכמו בן לפני אביו שיש בו כוחות חיצוניים של 'מחשבה דיבור ומעשה' התלויים במעשיו של הבן, אבל יש נקודת עצם הבן הפנימית, שלא שייך בה חסר ויתר, אי אפשר להגדילה או למעטה, כי זהו מציאות מוחלטת, 'בין כן ובין כך אתם קרויים בני' (קידושין לו).

אהרן כהנא קדישא בקודש הקדשים

זהו נקודת 'קודש הקדשים' הנמצאת בעומק עמקים של כל אחד מישאל, באשר הוא, ככל מעמד ומצב. ומתוך הנקודה הזאת מעלה הכהן הגדול ריח ניחוח שעולה עד לגבי מרומים, עד לעצם עצמותו יתברך כביכול.

וכיון שמתגלה נקודת העצם, מתעוררת מחילה לעוונותיהם של ישראל, כי באותה שעה מתגלה הדרגה של 'כי חלק ה' עמו' - שישראל הם חלק אלוך ממעל ממש ונמשכים מצד עצם מהותם אל הדביקות האלוךית, ועוונותיהם הם רק במקרה מצד התגרות היצר, ולא כמו אומות העולם הנמשכים אל הרע מצד עצם מהותם ואילו מעשייהם הטובים הם רק במקרה כדי לקבל טובת הנאה או שאר סיבות חיצוניות.

זה היה כוחו של אהרן הכהן שגילה את התענוג העליון מעצם מהותם של ישראל, ורק הוא היה יכול לעלות ולהכנס עד לקודש הקדשים ממש שהוא בחינת 'יחידה' המקיף את כללות ישראל בשוה ללא הבדל.

ועל כן היה אהרן הכהן 'אוהב שלום ורודף שלום' (אבות פ"א מ"ב) כי היה צופה ומביט וחודר עד הנקודה הפנימית שהיא עצם איש ישראל שלא שייך בה פגם ומיעוט, ומצד זה היה אוהב כל איש ישראל כנפשו, אפילו רשעי ובוגדי ישראל, וגם לרבות אותם שענן היה פולטם מצד מעשייהם בלבושי הנפש אבל עדיין בנים הם מצד עצם הנפש (ראה שפתי צדיק, יום א' דסוכות אות יז-יח).

ועל כן לא נסתלקו ענני הכבוד מישאל גם כאשר חטאו לפני המקום וגם בשעת חטא העגל, כמו שדרשו חז"ל (במד"ד כ, ט): אפילו באותה שעה לא זז מחיבתך, לזה להן ענני כבוד ולא פסקו מהן המן והבאר, וכן הוא אומר (נחמיה ט, יח-ט"ו) 'כי עשו להם עגל מסכה וגו' ואתה ברחמך הרבים לא עשיתם כלה במדבר עמוד הענן לא סר מעליהם יומם'. [וכתב החת"ס (דרשות יא דף כט) שלא נסתלקו העננים גם בזמן חטא העגל, אלא שהענן פלט את החוטאים ובסוכות נקלטו שוב]. כי ענני הכבוד מקיפים את ישראל בחיבה יתירה מצד עצם הדבר שהם בנים למקום, ללא שייכות למעשייהם, כאימא הפרוסת כנפיה על בניה ברוב רחמים וחמלה.

ענני הכבוד אלו נשפעו ע"י ענן הקטורת של אהרן הכהן בקודש הקדשים, שם נתגלתה הנקודה הגבוהה והפנימית של עצם איש ישראל על ידי אהרן הכהן [כנרמז בגחלים שעליהם

נהורא מערייא

נכנסים לתוך החיבוק האלוך

בסוכות אנו פוסעים לתוך החיבוק המקודש שהקב"ה מחבק אותנו כביכול בזרוע ימינו, בגילוי עצום של אהבה גלויה

עם איזו מחשבה צריך יהודי להכנס לתוך הסוכה? ספרי החסידות מגלים לנו כי הסוכה הוא ההתגלות של 'קודש הקדשים', לשם נכנס הכהן הגדול רק אחת בשנה.

וביאור הדבר הוא, הדנה יש נקודה אחת, מוסתרת ונעלמת, שאנו משתוקקים בכל מהלך חודש תשרי לעוררה ולגלותה, והיא הנקודה הפנימית של 'בנים אתם לה' אלקיכם' שהקב"ה אוהב אותנו אהבה עצומה בלא תנאי, עד שכרת איתנו ברית עולם שלא נפרד לנצח, יהיה מה שיהיה.

בר"ה עולים עם השופר עד לנקודה העליונה הזאת ומעוררים כביכול את שורש הרצון העליון של השי"ת אל בניו האהובים, אך בר"ה נשאר הכל למעלה בעומק הרצון ואינו מתגלה למטה.

לשם, לתוך הנקודה הפנימית והנעלמת הזאת, עולה הכהן הגדול ביום הכיפורים, נכנס בסילודין לקודש הקדשים שהיא פנימיות הרצון של השי"ת לישראל, וממשיך את אור הרצון משורש כל השרשים אל שבעת המידות התחתונות, בסוד 'אחת למעלה ושבע למטה'.

בהתקדש עלינו חג הסוכות, מתגלית הנקודה הנעלמת הזאת בגילוי רב ועצום בתוך הלב והמידות ומתפשטת לחוץ ומאירה בכל פינה ופינה בעולם. אנו מוקפים באורו יתברך ברוב אהבה המקיפה עלינו בסוכה הקדושה, מתענגים בצילו, בבחינת 'הביאני המלך חדריו - נגילה ונשמחה בך', עד שמגיעים בהמשך לשמיני עצרת בו מתאחדים עם היחוד הזה שבינינו לבין אבינו שבשמים.

מענין הקטורת לענני הכבוד

איתא בספרים (דרשות מהר"ם חניב, פר' אמור דרוש ב') כי מצוות סוכה אינה זכר לכללות 'ענני הכבוד' שהקיפו את ישראל מאז יציאת ממצרים, אלא היא זכר לענני הכבוד והשראת השכינה שחזרו בט"ו תשרי לישראל לאחר שהתחילו להקים המשכן ביום ט"ו בתשרי ובכך נתקפר להם על עון העגל שאז הסתלקו מעליהם ענני הכבוד וחזר הקב"ה להקיף את ישראל ברוב חיבה בענן כבודו [ולפי זה היה מן הראוי לכון כוונה זו בשעה שיושבין בסוכה לפי דעת הב"ח (או"ח סי' תרכ"ה)]. ובספרי החסידות (בית אהרן, סוכות: שפת אמת, סוכות תרמ"ד) מובא כי שורש הדבר נתעורר ביום הכיפורים, כי ענן הקטורת שהכהן גדול מעלה בבית קדשי הקדשים ביום הכיפורים,

מעשיהם של צדיקים
ודרכיהם בעבודת ה'

תנו רבנן מעשה

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' ומשפיעי 'אש החסידות'

לעזור לבי לאהבתך

ואכן כך עשה. בהיות הבוקר, בשעת טבילתו של רבי פנחס במקווה, נכנס האברך הצעיר אל הקודש, והצליח לראות ברוגע את האתרוג, שהיה אכן הדור נאה זיו העולם.

רק כאשר שב האברך אל אביו הצדיק, וסיפר לו את כל אשר קרהו ואת פרשת האתרוג אשר ניסה בלילה לקחת ולראות, ורבי פנחס צעק בקול: 'מיין הארץ! מיין הארץ!', נענה האב ואמר: 'אכן בני, לכך היתה כוונתי כאשר שלחתך לשם, שתחזה את המראה הנורא הזה, כיצד בוער לבו של הצדיק כאשר רק נוגעים באתרוגו, שהרי אמרו חז"ל (ויקרא רבה ל, יד) 'אתרוג דומה ללב, וחפצתי שתראה כיצד רבי פנחס ברוב קדושתו מרגיש בליבו את האתרוג...'

את הסיפור הלזה סיפר כ"ק האדמו"ר מטאהש זצוק"ל, בפני תלמידי ישיבתו הקדושה, כדרכו בקודש לספר בפניהם סיפורי צדיקים מדי מוצאי שבת לאחר הבדלה, היה זה בשבוע שחל בו יומא דהילולא של אותו צדיק - רבי פנחס (י' אלול), והפטיר: 'תראו נא שיהיו לבבותיכם נקיים, כמו שמבקשים בתפילות של שבת ויום-טוב: 'וטהר לבנו לעבדך באמת', וכמו שנאמר (תהלים ג, ב): 'לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי', כי בכל דבר שעושים, העיקר הוא פנימיות הלב.'

אכן, בחג הסוכות, הבא לאחר טהרת לבנו ביום הקדוש, יום הכיפורים, זה הזמן ליטול את האתרוג בידינו, ולכוון בו כנגד הלב, לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו, שנזכה ללב נקי, הדור ונאה, שנקפיד על יופיו ועל ניקיונו כפי שאנו מקפידים על יופיו ועל ניקיונו של אותו פרי עץ הדר, וכך בוודאי נזכה לעבוד את השי"ת עם לב טהור, זך ונקי. וכך גם שאר האברים הרמוזים בארבעת המינים, ההדס הדומה לפה, הערבה הדומה לעין והלולב הדומה לעמוד השדרה, שיהיו כולם נקיים וטהורים, נאים ומהודרים לקיים בהם מצוות ה', ובנענוענו אותם יושפע שפע ברכות מדעת עליון. לנוה אפריון למכון בית אלוקינו, שפע דעת של אהבה יראה ודביקות לעבוד בה את ה' במשך כל השנה כולה, אמן ואמן.

עפ"י: עבודת עבודה, שיחות קודש ח"א

את האתרוג הלזה, וכדאי שתראנו עוד בטרם יברך עליו אותו צדיק, וזאת יודע אני שרבי פנחס מקבל אתרוגים רבים מאנשי שלומו ששולחים אליו מכל קצווי תבל, אתרוגים נאים ומשובחים. ובלילה הראשון של חג, לאחר עריכת השולחן, נכנס הוא אל ביתו, ואת הקופסא הראשונה שהיא פותח, היא לעולם קופסת האתרוג המהודר ביותר שבו בוחר הוא לקיים את מצוות היום. על כן עשה זאת אפוא בני, תשתדל להיכנס אל הקודש פנימה, בלילה ההוא, ותבקש מהמשמשים רשות לראות את האתרוג הנבחר.

ואכן עשה האברך את כל הדרך, לעשות את החג בקאריץ, וכעת התרגש להגיע אל מחוז חפצו, ולקיים את אשר ציווה עליו אביו.

על קצות אצבעותיו התהלך האברך בחדרו של רבי פנחס שהיה סמוך לסוכתו הפרטית בה נח הצדיק, והוא ניגש בגיל וברעדה אל קופסת האתרוג, פתח אותה ברגש, וביקש להוציא את האתרוג, אך רק כאשר נגע בו, הקיץ רבי פנחס משנתו בבהלה וזעק זעקה גדולה: 'אוי וויי! מיין הארץ!! מיין הארץ!!' (= אוי לבי! לבי!).

הצעיר נבהל כהוגן, ומיד השיב את ידו, סגר את הקופסא, וקפא על מקומו.

כעבור כמה רגעים כשהבין שרבי פנחס נרדם שנית, ניסה שוב להוציא את האתרוג, אך שוב הקיץ הצדיק משנתו וזעק שוב "מיין הארץ!!" "מיין הארץ!!" (לבי! לבי!), אז הבין הצעיר שאין עצה ואין תבונה כי אם לעזוב את האתרוג ולצאת מן הסוכה.

"נו, אברך, מה דעתך על האתרוג?", שאלו המשב"ק שעמד שם בחוף וחיכה לצאתו, "אוי לא", ביכה האברך את מר גורלו, "לא הצלחתי לראות את האתרוג, כי בכל פעם שפתחתי את הקופסא ורק נגעתי באתרוג, קפץ הרבי ממיטתו וזעק 'מיין הארץ!!', ומה אפוא אעשה שאבי ציווה עלי לראות את האתרוג עוד בטרם יברך עליו הרבי?!".

"שמע נא ואיעצך", אמר לו הגבאי ברוב טובו, "בעוד שעות ספורות, כשיאיר השחר, והרבי ירד לבית הטבילה, לטבול לפני עבודת הקודש, אתן לך רשות להיכנס ולראות את האתרוג."

הוא עמד שם על סף מעון הקודש, וראשו נמלא טל, קווצותיו רסיסי לילה.

הן זה עתה סיים הצדיק את עריכת שולחנו הטהור לרגל ליל יום-טוב הראשון של חג הסוכות, בסוכתו הקדושה, סוכה שהיא גבוהה ונשגבה, וכבר הלך ושב לביתו, ולאחריו גם כל הקהל כבר התפזר איש איש לביתו. בזריזות שבהתלהבות הלכו כולם, כדי להספיק מעט שינה בסוכה, בטרם יאיר השחר ויזכו לקיים רצון ה' בנטילת הלולב, באהבה ביראה ובדביקות.

אבל הוא עודנו עומד שם, בחצר הקודש, כשהוא דופק בעדינות על פתח בית הצדיק.

"מה תבקש?", שאלו המשמש בקודש שפתח את הדלת פתיחה כלשהיא, "מבקש אני להיכנס אל הקודש פנימה!".

"כעת להיכנס?!", נתן בו הלה מבט נוקשה, מעשה משב"ק, "והלא השעה כבר מאוחרת, הרבי כבר עוסק בבחירת האתרוג, ומיד לאחר מכן יכנס אל סוכתו הפרטית, לנוח בה לקראת עבודת היום, זה לא הזמן הנכון להיכנס, סלח נא." וכבר ביקש הגבאי לטרוק את הדלת, אך אותו צעיר, שהיה 'בן של קדושים', ידע כדת מה לעשות, והניח את רגלו על הסף, אך בטרם עורר עליו את קצפו של המשב"ק, הסביר לו: "אינני רוצה להיכנס אל הרבי עצמו, חפץ אני רק לראות את האתרוג אותו בחר הרבי למצוותו..."

המשב"ק הרהר רגעים ספורים, ואז הואיל ואמר: "לא הייתי נענה לבקשה כזאת, אלמלא זכות אבין הצדיק, היכנס נא מהר, תן מבט זריז וזהיר על האתרוג שעומד על השולחן בחדר ההוא, וצא מיד".

האברך הצעיר לא ידע את נפשו משמחה, הן לשם כך הגיע הנה, לעשות את החג הקדוש בקאריץ, בצילו הטהור של אותו צדיק אמת, הרה"ק רבי פנחס מקאריץ, מהאריות שבחבורת רבינו הבעל-שם-טוב הקדוש. שכן אביו של האברך, שהיה אחד מצדיקי הדור, שלח אותו במיוחד כדי לחזות באתרוג של הרבי רבי פנחס, וכה אמר לו האב לבנו:

"דע לך בני, כי האתרוג של רבי פנחס הוא האתרוג ההדור והנאה ביותר מכל האתרוגים שבעולם, השתדל נא לראות

מדי שבת בשבת: "אש הפרשה" - נושא מורחב בפרשה על פי ספרי החסידות, מבית היוצר של "אש החסידות"

אפשר לקבלו אצל המערכת 02-502-6558

"סוכה!!" "נענעים!!" "הקפות!!" "אישפיזין!!"
מאירים את חג הסוכות עם "אש המועדים"

הסתכלות מארה באור תורת אדונו דבעש"ט דק ותלמידיו
שתשנה את המבט על עבודת הימים הנראים

"ראש השנה" - "עשרת ימי תשובה" - "יום הקדוש" - "סוכות" - "שמחת תורה"
אשר כולם מליכים - שלב אחר שלב - עד היחוד השלם בשמיני עצרת

הצטרפו לאלפים הניגשים אל חודש אלול תשרי עם הספר "אש המועדים"

להשיג בספרי אור החיים ובחננויות המובחרות
לפרטים, להזמנות מרוכזות או לפתיחת מוקד טל. 02-5026558

הבעש"ט ותלמידיו מלווים אותך
בכל חודש אלול וירח האיתנים

אנו עובדים את עצמינו או את הבורא יתברך!?

"אנו בוחרים את צעדינו לפי הרוח הנושבת בחוצות. אנו רוצים ליטול לעצמינו את הנתח המכובד, ומשאירים לאחרים את המצוות שיש להקב"ה נחת רוח מהם - אבל אינו מכובד כ"כ... אף אחד לא רוצה שיכתבו על המציבה שלו שהוא אכל כל יום כדי לעשות נחת רוח לבורא ית'. הוא היה מעדיף שיכתבו שהוא ידע את כל התורה אע"פ שלא היה בכך שמץ של רצון להיות דבוק בה' ע"י התורה"

לפתות אותו ולהסירו מדרך טובה לדרך רעה כי שומר מצוה לא ידע דבר רע. אבל כשאדם נופל ממדרגתו ותאב לאכול והוא משבר תאוותו שלא לאכול ולשתות כנהמה רק אוכל לשווע נפשו כדי שיוכל לעבוד השי"ת בכחו ושיהיה לו לב רחב ופקח בתורתו וכיוצא בהן כוונות אחרות גבוהות מאוד אז תגדל כח עבודתו ופועל נחת רוח להשי"ת אלף פעמים ככה. עכ"ל"ק.

כאשר רואים את דברי הצדיקים הקדושים, יבין כל אחד שאין כוונתם שיש לשבת כל היום ולאכול לשם שמים, לא כך ראינו אצל צדיקי הדורות. אלא הכוונה היא, כאשר יהודי ניגש לאכול יש לו שתי ברירות לפניו:

או לחשוב שאני עושה עכשיו דבר של 'בדיעבד', מטפל עם הגוף, מתעסק עם תאוות, וכמו שרואים אצל אנשים שאוכלים ארוחה דשינה וחוטפים את הברכה כדי שהקב"ה לא 'תפוס' אותם עם התאוה שבידם...

אבל אפשר לרומם את ההסתכלות, לגשת עם מחשבה נעלית, אני הולך עכשיו לסעוד פת שחרית כדי לקבל כח לעבודת הבורא. לא מדובר כאן על 'מותרות' או על 'תאוות', כי אכן בימות החול צריך לזוהר מאוד מכל הדברים הללו שהם מזון לקליפת נוגה וצריך אח"כ חיבוט הקבר, אלא על המזון שאנו אוכלים כדי לקבל כח לעבודת ה', ואם נתאר לעצמינו כל פעם שאנו נחשבים ככהן העומד בבית המקדש ואוכל בקדושה וטהרה, ואכילתו עולה לריח ניחוח אשה לה', כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, ודאי ישנתה כל צורת האכילה.

יש לו שכר כמו שמתענה

ומעשה ביהודי זקן שהיה מלא התפעלות, לאחר שראה לראשונה את דברי הרמב"ם שכתב: 'מי שאוכל ושותה ומעזן נפשו כדי שיהיה בריא וחזק לעבודת השי"ת, יש לו שכר כמו שמתענה'.

אותו יהודי לא היה יכול להרגע, 'כבר שישם שנה שאני יודע שכאשר אני אוכל אני עושה דבר לא טוב, אני מקעים את הבורא, שישם שנה שאני מנסה למעט באכילה ושינה, כי אני יודע שגם כאשר אני חייב לאכול ולישון אני לא בסדר, אני עושה עכשיו נגד רצון הבורא, אבל כעת אני רואה את דברי הרמב"ם שאכילה זו נחשבת כמו תענית, ואני מקבל שכר על כך'.

וחובה לשנן את דברי הט"ז (אבה"ע סי' כה סק"א) וז"ל: מצינו שכתב הרמב"ם על פסוק בכל דרכיך דעהו דהיינו מי שאוכל ושותה ומעזן נפשו כדי שיהיה בריא וחזק לעבודת השי"ת יש לו שכר כמו שמתענה ודברים אלו אסמכתא אקרא שוא לכם משכימי קום וכו' דהיינו שיש ת"ח מנדיין שינה מעיניהם ועוסקים בתורה הרבה ויש ת"ח שישנים הרבה כדי שיהיה להם כח החזק וזריזות לב לעסוק בתורה ובאמת יכול ללמוד בשעה אחת מה שזה מצטער ועוסק בשני שעות ובודאי שניהם יש להם שכר בשוה על כן אמר שוא לכם דהיינו בחנם לכם שאתם מצטערים ומשכימים בבוקר ומאחרי שבת בלילה וממעטים שנתם זה בחנם כי כן יתן ה' לידו שינה דהיינו מי שישן הרבה כדי שיחזק מוחו בתורה נותן לו הקדוש ברוך הוא חלקו בתורה כמו אותו שממעט בשינה ומצטער עצמו כי הכל הולך אחר המחשבה.

שהיו חפצים להשאר בעבודה הרוחנית, ללמוד מבוקר ועד ערב בלי טרדות הפרנסה ובלי להתגשם באכילה גשמית. כל בני ישראל נסחפו בעקבותיהם והתחילו למרר בבכי, הם הפגינו מול ביתו של משה רבינו: אנו לא עולים לארץ ישראל, היה לא תהיה, כך לא עובדים את ה' (עי' שם משמואל, פר' במדבר תרע"א).

אבל מה לעשות שאנו לא עובדים את עצמינו אלא את השי"ת, והוא רוצה שנעלה אליו את הגשמיות, נקדש עוד אכילה ועוד שתיה, וגם בתורה הקדושה נתעסק בענייני המצוות הגשמיות, ונוריד את הרוחניות אל תוך הגשמיות.

זהו רצונו יתברך, ובזה הוא מתפאר בנו, כמו שרמז המגיד ממעריטש זי"ע (פרי חיים פ"ב) במאמר 'תיקו', הקדמה יז. 'תפארת גופא', שהתפארת של הבורא ית' הוא דוקא מהגוף שלנו, כי לגבי עבודת הנשמה יש שרפים ואופנים שיוודעים יותר טוב להתדבק ברוחניות, ומה הוא מבקש מאיתנו, רק גשמיות, לשם שמים.

עבודת הגשמיות - שכר פי שנים

עבודה זו - להתעסק בגשמיות ולכוין במחשבתו לצורך גבוה לשם שמים, אף שאינה מכובדת כ"כ, אך השכר על כך הוא כפול, שהרי עיקר תכלית בריאת העולם הוא כדי לגלות את כבוד ה' בתוך הגשמיות דייקא, ולכן נחשבת עבודה זו בבחינת 'בכור' הנוטל פי שנים, וכמאמר הכתוב (דברים כא, טז) 'והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו, לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכור'.

ומובא מהרה"ק רבי ברוך ממעזיבו זי"ע, כי 'בן האהובה' רומז על העבודה של תורה ותפילה, שאהובה בעיני הבריות, ואילו 'בן השנואה' רומז לעבודה הגשמית בענייני מאכל ומשתה בבחינת 'בכל דרכיך דעהו', שאינה נחשבת ושנואה היא בעיני הבריות.

[וכן איתא מה'תולדות' (בן פורת יוסף, דרשות והוספות שבת תשובה) ש"לאה' היא העבודה הפנימית, להעלות גשמיות לשם שמים, והיא נקראת 'שנואה' כי אנשים מחשיבים רק הפעולות החיצוניות ואינם אוהבים להתעסק בעבודה זו. ואילו 'רחל' היא העבודה החיצונית, הנגלית לעין כל, והיא יפת תואר ויפת מראה].

ובכל זאת 'והיה ביום הנחילו את בניו' לעתיד לבוא, 'לא יוכל לבכר את בן האהובה' לא יעדיפו את העבודה בעסק הרוחני, 'כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו, כי הוא ראשית אוננו, לו משפט הבכורה', כלומר 'עבודת הרע' להתעסק בגשמי ולהתגבר על הרע, חשובה פי שנים מ'עבודת הטוב', ושכרה כפול כמשפט הבכורה.

וראה עוד כדברים האלה בספה"ק עבודת ישראל (פר' יגש) וז"ל: הנה יש דרכים רבים לעבודת השי"ת. האחד, יש דרך ישר לפני איש כפשוטו לעסוק בתורה ועבודה כל היום ושאר מצות ולסגף עצמו להיות פרוש מכל הנאות וחמדות. ויש עוד איזה דרך אל הבאים להתקדש, דהיינו אפילו באכילה ושתיה להתקדש במ כמ"ש בשו"ע או"ח סימן רל"א עי"ש ובכוונת האר"י ושאר ספרי יראים. ובודאי מי שיוכל להתקדש אפילו בדברים גשמיים ובתאות ולהיות שלחנו כמו מזבח קדושתו יותר גדולה ונפלאה. כי בוודאי כל זמן עסק האדם בתורה או בתפלה אין כח היצר גדול כל כך

להחדיר בקרבינו קדושת האכילה

החסידות באה להאיר את החיים בנועם ה' - 'טעמו וראו כי טוב ה', הרי אנו חייבים לאכול כל יום, הרי אנו חייבים לישון בכל יום, כך ברא אותנו הקב"ה, וזה מה שהקב"ה רוצה מאיתנו. ובמקום לחיות מאה ועשרים שנה עם הרגשה שאנו מקעיסים את הבורא כשאנו אוכלים וישנים, אפשר להתהלך לפני אלקים באור החיים, להרגיש שאנו מעלים לפני הקב"ה קרבן בכל פעם שטועמים פת שחרית, וקרבן נוסף בין הערבים לעת ארוחת הצהרים.

כל פעם שיהודי ניגש לאכול עם 'סור מרע ועשה טוב', עם ישוב הדעת, ומתוך כוונה לשם שמים, הרי זה נחשב לפני הקב"ה כקרבן המעלה ריח ניחוח.

ולמה אין אנו זוכים לחיות במחשבות אלו? כי אנו שומעים תמיד על ההתגשמות של האכילה, וכיצד האכילה הוא דבר מאוס ונבזה, ולכן אנו מתביישים להקריב קרבן כזה לגבוה.

כאשר מגיע אלינו צדיק גדול לראות את מעשינו ולבדוק באיזה מדריגה אנו עומדים, האם נתישב לאכול אז בקדושה וטהרה ונתעסק בענייני גשמיות לשם שמים, או שמא נראה לו איך עינינו מרחפות בהיכלות רוחניים עליונים?

כך אנו מרגישים גם את ההרגשה הזאת כלפי הבורא ית', וכמאמר הכתוב (מלאכי א, ח) "וכי תגישו פסח וחולה אין רע, הקריבהו נא לפחתך, הירצך או הישא פניך אמר ה' צבאות".

אנו עובדים את עצמינו או את הבורא ית'

שורש הדבר הוא, שאנו בוחרים את צעדינו לפי הרוח הנושבת בחוצות. אנו רוצים ליטול לעצמינו את הנתח המכובד, ומשאירים לאחרים את המצוות שיש להקב"ה נחת רוח מהם - אבל אינו מכובד כ"כ...

אף אחד לא רוצה שיכתבו על המציבה שלו שהוא אכל כל יום כדי לעשות נחת רוח לבורא ית'. הוא היה מעדיף שיכתבו שהוא ידע את כל התורה אע"פ שלא היה בכך שמץ של רצון להיות דבוק בה' ע"י התורה.

אילו היינו עובדים את עצמינו ולא את הבורא ית', היינו בוחרים בתפריט אחר של עבודת ה' שמעוצב לפי המושגים של השכל האנושי: ללמוד כל היום, להיות דבוק ברוחניות, ולפרוש ככל האפשר מגשמיות. עבודה זו מרוממת את הנפש, וגורמת להרגיש תחושה נפלאה.

אבל הקב"ה הוא זה אשר בחר עבורינו איך לעבוד אותו, והוא אומר: אני רוצה ממכם גשמיות!

הרה"ק מקאמארא זי"ע כותב ב'כתם אופיר' על מגילת אסתר (אסתר א, א), כי כלל ישראל קבלו את התורה באונס ובכפייה, הם צעקו תחילה 'עשה ונשמע' אבל כאשר ראו שהבורא ית' מתחיל לדבר על גשמיות, ולפי המצוות שהוא מוסר בידינו נצטרך כולנו לעבוד בשדה, להביא ביכורים, להניח פאה, להפריש חלה ותרומה ומעשרות, להתעסק עם כבשים, לגזוז את ראשית הגז עבור הכהן, מיד הרימו את עיניהם: רבנו של עולם, לא זו התורה שביקשנו, אין אנו חפצים להיות עובדי אדמה, אנו רוצים להיות עובדי ה'...

וכך גם המרגלים שלא רצו להכנס לארץ ישראל, משום

שאלת השבוע

בהתקרב חג הסוכות אבקש לידע מה היא הנקודה שצריך להתחזק בה כשיושבים בתוך הסוכה תחת כנפי השכינה בצילא דמהימנותא?

סוכה. ובדא"ח מאאמו"ר בעל 'אור אברהם' ביאר דסוכה שייכת רק לישראל דכתיב בהו והם תוכו לרגליך שפרש"י "והם ראויים לכל שהרי הם תוכו עצמן לתוך תחתית ההר להגליך בסיני", ונתבאר מזה שעניינו של איש ישראל הוא מידת השפלות, ומשא"כ הגויים כל אחד עושה סוכתו **בראש גגו** ענין גאוה עכ"ד, והוא כנזכר שהביטול הפנימי של האני' שייך רק לישראל.

והעניין הוא, שמהות הסוכה הוא **לבטל ולחבר רצונו אל רצונו יתברך**, וענין זה אינו שייך כלל בגוי ולכן "בעוטי מבעטי" בסוכה, אבל יהודי אע"פ שקשה לו הוא מבטל את רצונו לרצון העליון, באופן **שגם האני' שבו משתתף ברצון העליון**, ומכאן זה הוא מתענג בפועל מקיום מצוות סוכה.

ובאמת מי שעדיין מרגיש את עצמו אין לו שייכות בסוכה שלכל אחד יש את הגוי שבתוכו, וכמו שכתוב **בנתיב** שגוי כל מה שעושה זה לגרמיהו ואם זה לא כדאי לו הוא לא עושה (ועיין בגמ' ר"ה דף ה' שאם לא יקבלו שכר אין עושים) וכמו שמדויק **ברמב"ם** הנזכר שכל כוונתו של הגוי עושה מצוה "כדי לקבל שכר", ולכן כשהוא מגיע לסוכה שכל מהותה להתענג על ה', והגוי אינו מתענג מכך, כי מפריע לו כאן חום השמש וכאן מלחות הגשם, ובכל עת שטורדו איזה טרדה מיד חושב לעצמו הלא יש לו בית יפה ולמה יצטרע כלל לישון מחוץ לביתו כענין, ולכן הסוכה לא קולטת אותו כלל. וכמו כן מי שמצטער מהסוכה אז הנקודת 'גוי' שלו שהיא שעושה הכל "לגרמיהו" עדיין קיימת, כיון שעדיין עסוק עם היש שבו, ולכן אין לו שייכות לסוכה.

וכמבאר **בשם משמואל** שמבאר דבר נורא בדברי הפייט (בסילוק ליום ב') "**ואנכי היודע ועד כי עמי קיימו מצותי**" על מצות סוכה שרק הקב"ה יודע מי קיים מצות סוכה, ויש להבין, הרי הסוכה היא מצוה שנראית לכל שהרי כל אחד רואה את אכלו או שתו בסוכה, ובשלמא על מצוה פנימית צריך את העדות של הקב"ה אך על סוכה מה צריך בזה עדות, ומבאר השם משמואל **כי אף שבפועל כולם מקיימים מצוות סוכה בשוה, אבל אין הסוכה קולטת את כולם בשוה, שמי שיש לו שייכות למצוה זאת מוצא בה קורת רוח מאוד ומתענג בה, ומי שלא ראוי כ"כ אינו מוצא בה כ"כ קורת רוח.**

והכוונה בזה הוא על דרך שהזכרנו בשם האדמו"ר **הזקן ר"ש** שאמר אין מושג של "מצטער פטור", כי מי שמבטל את האני' שלו כענינה הפנימי של מצוות סוכה מתענג בעשייתה, ומי שאינו מבטל עצמו להקב"ה אז חושב בכל עת על צרכיו, וצרכי הגוף כגון חום וקור מטרידין אותו, וממילא אינו ראוי לקבל את עניינה המיוחד של מצוה זאת.

וכעין זה מובא **מהרד"מ** (סוד ישרים חלק סוכות ושמחת תורה אות י"א תרס"ג) שביאר את ההגדרה של הסוכה, שעניינה של הסוכה הוא שאנו נמשכים אחר רצונו יתברך ואינו מבעטים בשום מצב, ולעומת זאת הגוי מהות נפשו הוא "אני ואפסי עוד", ותמיד מתנגד בכל כוחו שאף אחד לא יאמר לו מה לעשות, וזלה"ק: "וכן הוא באמת בכל הנהגת הש"ת בעולם הזה שנראה לאדם שעברו עליו בכל פעם התחלפות חדשות, ומי שאינו משרשא וגזאה קדישא דישאל **אינו יכול להיות בנייחא מזה ההחלפות עברו, אבל מי שהוא משרשא וגזאה קדישא דישאל יכול להיות שפיר בנייחא ולהתמשך אחר הנהגת רצונו יתברך בכל מיני התחלפות הפנייים**, וזאת נקראת 'צילא דמהימנותא', ומי שיש לו זאת הכלי הנקרא צילא דמהימנותא יכול לאסוף על ידי זאת הכלי כל מיני השפעות טובות".

שואר"ן ודורש"ן בחסידות

רב שיה בעבודת ה'

הרה"צ רבי יעקב לייב גולדמן שליט"א
ב"ק אדמו"ר האור אברהם' מזוועהיל צוק"ל

תשובה: מובא במסכת סוכה (ג א) תניא, אמרו עליו על הלל הזקן כשהיה שמח בשמחת בית השואבה אמר כן: אם אני כאן - הכל כאן, ואם איני כאן - מי כאן. וברש"י שם נתבאר שאני קאי על הקב"ה, שאם הקב"ה כאן אז הכל כאן. ועיין עוד במהרש"א שכתב פירוש אחר שקאי על ישראל, שישראל גורמים להשראת השכינה.

ולפי דבריהם, השייכות שבין אמירה זאת שאמר הלל לשמחת בית השואבה, כי הרי היו אומרים שם "אשרי מי שלא חטא ומי שחטא ישוב וימחול לו", ואחרי שעשו תשובה אזי יש השראת השכינה, שהקב"ה הנקרא "אני" שורה שם.

אך ראיתי בסה"ק לבאר בזה, על פי הידוע שהאדם הוא הרי כולו טוב, וכמו שכתב **הרמב"ם** (פ"ב מגירושין) על אל דמכין אותו עד שיאמר רוצה אני שהאדם הרי רוצה להיות טוב, רק היצה"ר גונב לו את האני' ואז הוא לא הוא, והאמת היא ה'רוצה אני' שמתגלה בשעה ש'מכין אותו', ואז מתברר שהרצונות האחרים לא היו האני' האמיתי שלו. ועל דרך זה נתבאר בסה"ק מאמר המשנה (אבות פ"א מ"ד) "אם אין אני לי" אם אני זה לא אני "אז מי לי", כבר אין תועלת בשום דבר, ועל זה אמר הלל אם אני כאן אז הכל כאן.

והנה ענין זה הוא לא רק בעניינים שהיצה"ר גונב אותו, אלא אפילו בעשה של טוב, יש אופנים שהאדם שאינו מכיר את מקומו וזוהו הוא לא הוא, **אין הוא מחובר עם פנימיותו, וזה גורם שהוא עושה הכל בחיצוניות והאני שלו לא כאן**. וזהו בעצם הווארט של **הקאצקער** "ווען דו ביזסט דו" - שהאדם דבר ראשון צריך למצוא את עצמו "זעך טרעפן מיט זעך".

והיסוד לזה הוא ישוב הדעת. דלפעמים אדם רוצה להשיג מטרה כל שהיא ברוחניות, ומתוך זה שהוא עסוק בזה הוא סוטה מהמטרה, כגון שהוא רוצה להשתפר בתפילה ולהקדים, אך בגלל זה הוא ממעט בהכנות לתפילה ואין לבו מוכן כראוי, וזה עצמו גורם לו שאינו יכול להתפלל ככוונה, והוא משום שהרצון שלו לא היה מחובר לאני' שלו, (והקבלה שקיבל על עצמו לא היה בתוך הכלים), או שהוא רוצה אתרוג מהודר ובגלל זה הוא לחוץ כל היום ולא מתפלל כראוי, הכלל האדם צריך לעשות הכל בישוב הדעת לחשב רווח מול הפסד בישוב הדעת שעל ידו גם האני' מציאותו האמיתית והפנימית הוא 'לי' בעבודת הש"ת.

וענין זה שחלק מעשיית המצווה היא שהאדם עצמו יהיה בתוך המצווה, שבייא את האני' שלו לתוכה ויהיה מונח בתוכה - לא רק בגוף אלא גם בנפש, מצינו בענין של מצטער פטור מן הסוכה מה שלא מצינו כן בשום מצוה, כגון מי שחש מכאובים בידו בוודאי אין לו היתר לא להניח תפילין [ואה דחולה מעיים אינו מניח, אין זה פטור אלא אסור לו], ולכאורה קשה מאי שנא הכא.

ובאמת **בפרי מגדים** (או"ח משבצות זהב סי' תר"מ סק"ח) מבאר שענין הסוכה הוא לדעת את השם ומי שהוא מצטער הוא אינו יכול לדעת את השם, עכ"ד, וכעניין זה מובא בשם החסד לאברהם דעיקר מצות סוכה הוא לדעת את ה', ואנו רואים מכך שדיעת ה' לא יתכן באופן של כפייה בעלמא, כי המצטער אין האני' שלו נמצא במצוות של ידיעה ה', וידיעה ה' יתכן רק באופן שהאדם עצמו חש ומרגיש בה ומשתתף באותה דעת - ידיעה ה'. ועדיין צריך להבין היכן מצינו בשום מצוה שמי שאינו יכול לקיימה בפנימיותה פטור מעשייתה.

ובאמת זה חלק מקיום מצוות סוכה, כמו שמוזכר בגמרא (עבודה זרה ג א) שלעתיד לבוא יאמר הקב"ה לאומות מצוה קלה יש לי סוכה שמה, לכו ועשו אותה. מיד כל אחד [ואחד] נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו, והקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא, והא אמרת: אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריתו! משום דישראל נמי זימני דמשכא להו תקופת תמוז עד חגא והוי להו צערא. והאמר רבא: מצטער פטור מן הסוכה! נהי דפטור, בעוטי מי מבעטי.

ואמר אא"ז הרה"ק **רבי שלומקע מזוועהיל** ז"ע (מובא ביסוד צדיק עמ' ס"ה) בשם אביו הרה"ק רבי מרדכי שאף פעם לא היה יוצא מהסוכה, וכששאלו על זה אמר שהוא מצטער יותר לצאת מהסוכה וכשהוא בסוכה אינו מצטער כלל, ונתן לזה סימוכין מדברי הגמרא בענין אבל שאע"פ שהוא מצטער מ"מ הוא חייב בסוכה היות והוא זה שמצער את עצמו **ואיבעי ליה ליתובי דעתיה**, וז"ל הגמרא ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב אבל חייב בסוכה פשיטא, מהו דתימא הואיל ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב מצטער פטור מן הסוכה האי נמי מצטער הוא קמשמע לן הני מילי צערא דממילא אבל הכא איהו דקא מצטער נפשיה.

ומכך לומד הרה"ק ר"ש גם כן לכל צער גשמי אחר שאפילו שזה מצער אותו מ"מ אינו פטור מסוכה, כי מי שמתענג בפועל מקיום המצווה והצער הגשמי אינו מפריע לו ולא אכפת ליה אינו חשיב מצטער כלל, ואם כן כן כן "אבעי ליה ליתובי דעתיה" שעל האדם להתחבר אל התענוג של המצווה וממילא לא יהיה לו צער מזה ולא יהיה אכפת ליה כלל צער הגוף לעומת התענוג של הסוכה.

ובזוה"ק (ח"ג ק"א) כל מאן דאיהו משרשא וגזאה קדישא דישאל ישוב בסוכות, דסוכה קשורה רק לעם ישראל וכמו שבת גויי שבת חייב מיתה, ויש להבין מה זה שונה מכל המצוות, דאיתא ברמב"ם הלכות מלכים (פ"ה ה"י) בן נח שרצה לעשות מצוות משאר מצוות כדי לקבל שכר וכו', וא"כ מה שונה מצוות

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית
לקבלת הגליון: טל. 02-5026558